

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR – MOLDOVA

Acest studiu de caz este scris de Fundația Europeană de Formare (ETF) ca o contribuție la Inventarul global comun al cadrelor naționale și regionale ale calificărilor de către Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop), ETF, Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și Institutul UNESCO pentru Învățarea pe Tot Parcursul Vieții (UIL).

Conținutul raportului este responsabilitatea exclusivă a ETF și nu reflectă neapărat opiniile instituțiilor UE.

© Fundația Europeană de Formare, 2025

Cu excepția cazului în care se specifică altfel, reutilizarea acestui document este autorizată în temeiul licenței Creative Commons Attribution 4.0 internațional (CC BY 4.0). (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Acest lucru înseamnă că este permisă reutilizarea cu condiția ca sursa să fie menționată în mod corespunzător, prin indicarea oricăror modificări. Pentru orice utilizare sau reproducere a fotografiilor sau a altor materiale care nu sunt proprietatea Fundației Europene de Formare, este necesară solicitarea acordului direct de la deținătorii drepturilor de autor.

1. INTRODUCERE

Moldova a introdus pentru prima dată legislația care oficializează conceptul de Cadru Național al Calificărilor (CNC) în 2010. O altă lege, care aliniază cadrul mult mai strâns legat de Cadru European al Calificărilor (CEC), inclusiv adoptarea unei structuri pe 8 niveluri, a fost adoptată în 2017.

Direcția Cadrului Național al Calificărilor, din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC), este organismul de coordonare al CNC.

Moldova este candidată la aderarea la UE și, prin urmare, membră a procesului CEC, inclusiv a Grupului Consultativ CEC. În 2005, a aderat la Spațiul European al Învățământului Superior, Procesul de la Bologna. Moldova nu s-a raportat încă la CEC sau nu s-a autocertificat în conformitate cu Cadrul Calificărilor pentru Spațiul European al Învățământului Superior (QF-EHEA).

Moldova a stabilit mecanisme stabile de guvernare, a adoptat legislație care permite elaborarea de standarde și a lansat cadrul pentru o gamă largă de tipuri de calificări.

Calificările sunt înregistrate în Registrul Național al Calificărilor, iar nivelurile CNC sunt indicate pe certificatele pentru majoritatea tipurilor de calificări. Prin urmare, CNC se află în faza operațională.

2. CONTEXTUL NAȚIONAL

2.1 Contextul politicilor

Moldova a devenit țară candidată la UE în 2022. Strategiile și reformele naționale în domeniul educației și formării profesionale sunt puternic influențate de agenda de integrare a țării în UE.

În ultimii ani, performanța economică a Moldovei a suferit fluctuații. Inevitabil, creșterea economică a scăzut în 2020 (cu 8,3 %), economia țării fiind grav afectată de efectele pandemiei, ca urmare a perturbării cererii globale și interne și a dependenței ridicate a țării de remitențele migrantilor.

În 2021, economia s-a consolidat puternic, înregistrând o creștere de 13,9%. Cu toate acestea, războiul din Ucraina și criza energetică au inversat această tendință. Anul 2022 a înregistrat o contracție de -5,9%, împingând Moldova în recesiune înainte de o creștere limitată, de 0,8% în 2023 (datele Băncii Mondiale, WDI¹).

Țara se caracterizează, de asemenea, printr-un nivel ridicat al migrației externe și prin dependența de remitențele trimise de acești migranți. Deoarece migranții sunt în majoritate tineri, migrația masivă reduce și îmbătrânește populația. În plus, Moldova a primit aproximativ 120.000 de refugiați care au fugit din calea războiului din Ucraina.

Moldova înregistrează rate ridicate de înscriere la nivelul învățământului gimnazial, dar rate relativ modeste la nivelul învățământului liceal.² În plus, ponderea elevilor din învățământul profesional și de formare profesională (EFP) la nivelul învățământului liceal a fost puțin mai mică de jumătate, ajungând la 44,8 % în 2022, un nivel care a rămas relativ stabil în ultimii 10 ani (UNESCO UIS³).

Participarea la învățarea pe tot parcursul vieții (2,2 % în 2023) este una dintre principalele puncte slabe ale sistemului de învățământ, dar creșterea semnificativă înregistrată începând cu 2022 (+0,9 puncte procentuale) este un semn pozitiv al unei posibile schimbări.

Reforma educației și formării profesionale

¹ Indicat în [Country Fiche Moldova 2024 EN web.pdf](#)

² idem

³ idem

Implementarea CNC din Moldova este prevăzută în Strategia Națională de Dezvoltare 2030 a țării, cunoscută sub numele de Moldova 2030.

[Moldova 2030](#) acoperă o gamă largă de domenii politice, depășind sfera educației și formării profesionale, și stabilește obiective ambițioase. Aceasta se concentrează pe patru priorități de dezvoltare: o economie durabilă și incluzivă; un capital uman și social puternic; instituții oneste și eficiente; și un mediu sănătos.

Pentru CNC, până în 2030, obiectivul este ca relevanța, transferabilitatea și alinierea calificărilor la nevoile pieței muncii să fie îmbunătățite prin elaborarea sau actualizarea a cel puțin 80% din standardele de calificare la toate nivelurile și în toate domeniile formării profesionale din învățământul superior și tehnic profesional.

Cadrul strategic pentru EFP este acum integrat în noua Strategie de dezvoltare a educației (EDS) 2020-2030. Scopul său este de a face sistemul de EFP relevant pentru piața muncii, flexibil în ceea ce privește oferta și parcursurile sale, atractiv pentru cursanți și mai accesibil din punct de vedere financiar.

Măsurile pentru atingerea acestor obiective includ înființarea de centre de excelență în domeniul EFP; consolidarea parteneriatului social în domeniul EFP; elaborarea de analize privind competențele necesare pe piața muncii, înființarea de comitete sectoriale pentru competențe; elaborarea de standarde ocupaționale și introducerea unui sistem de validare a învățării non-formale și informale (VNFI); îmbunătățirea calității EFP prin elaborarea de noi standarde EFP, sistemul de asigurare a calității și punerea în aplicare a CNC; și îmbunătățirea programelor de studii EFP, inclusiv prin introducerea unei abordări modulare.

CNC-ul Moldovei a suferit mai multe modificări de la inițiativele inițiale. Aderarea la procesul de la Bologna a determinat țara să adopte un CNC orientat către învățământul superior. Cu toate acestea, ulterior, țara a adaptat descriptorii de nivel și domeniile pentru a se alinia la CEC, adică un cadru care va fi cuprinzător și va avea caracterul învățării pe tot parcursul vieții.

2.2 Temeiul juridic al CNC

În 2010, a fost adoptat un [concept de CNC](#), care acoperă toate nivelurile de învățământ. În 2017, a fost aprobat un CNC revizuit prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017.

Actele juridice conexe sunt:

- [Hotărârea Guvernului nr. 222/2024](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind educația adulților, aplicând dispozițiile CNC programelor de învățământ pentru adulți.
- [Hotărârea Guvernului nr. 330 din 31.05.2023](#) cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor.
- [Foaie de parcurs pentru operaționalizarea CNC pentru perioada 2023-2027](#), anexată la Hotărârea Guvernului nr. 330/2023
- Metodologia de implementare a standardelor de calificare în instituțiile de învățământ profesional și superior, [Ordinul MEC nr. 896/2021](#)
- Metodologia privind elaborarea, validarea și aprobarea standardelor de calificare, [Ordinul MEC nr. 573/2022](#)
- Metodologia privind stabilirea corespondenței nivelurilor de calificare anterioare CNC, [Ordinul MEC nr. 1703/2019](#)
- Regulamentul privind validarea educației non-formale și informale, [Ordinul MEC nr. 65/2019](#)
- Regulamentul privind formarea profesională pentru șomeri, [Ordinul MEC nr. 1485/2019](#)
- [Hotărârea Guvernului nr. 1199/2018](#) cu privire la Registrul Național al Calificărilor (modificat prin HG nr. 3 din 10.01.2024).
- Metodologia de înregistrare în Registrul Național al Calificărilor, [Ordinul Ministerului Educației și Cercetării \(MEC\) nr. 770/2024](#)

- [Regulamentul](#) privind organizarea examenului de calificare, 2018.
- [Hotărârea Guvernului nr. 412](#) din 12 iunie 2024, cu privire la aprobarea Nomenclurii domeniilor de studiu și specializărilor din învățământul superior.
- [Hotărârile Guvernului](#) privind Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), 2018 (modificată prin HG nr. 830/2024).
- [Legea privind comitetele sectoriale, 2017](#) modificată prin LP nr. 156/2022.
- [Regulamentul-cadru](#) privind studiile postliceale și postliceale non-terțiare de formare profesională care utilizează sistemul de transfer de credite, 2016.
- [Hotărârea Guvernului nr. 425/2015](#) cu privire la aprobarea Nomenclurii domeniilor de formare profesională și a meseriilor/profesiilor (modificată prin HG nr. 294 din 24 aprilie 2024).
- [Hotărârea Guvernului nr. 853/2015](#) cu privire la aprobarea Nomenclurii domeniilor de formare profesională, specializărilor și calificărilor pentru învățământul profesional postliceal și postliceal non-terțiar (modificată prin HG nr. 293 din 24 aprilie 2024).
- [Codul educației nr. 152/2014, Articolul 11](#) privind Cadrul național al calificărilor, modificat în 2023.
- [Hotărârea Guvernului nr. 678/2020](#) cu privire la aprobarea Metodologiei pentru elaborarea standardelor ocupaționale.
- [Clasificarea ocupațiilor](#) din Republica Moldova (006-2021).
- [Ordinul nr. 1110/2023](#) cu privire la aprobarea Cadrului de competențe digitale pentru profesori.
- Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ profesional și tehnic, Ordinul MEC nr. 824/2024, publicat la 3 iulie 2024 în Monitorul Oficial nr. 286, art. 525.
- [Metodologia și regulamentul privind asigurarea externă a calității](#) privind calcularea taxelor de serviciu pentru evaluarea calității, 2018 (modificată prin HG nr. 830/2024).
- [Legea nr. 110/2022](#) privind educația duală.

3. OBIECTIVELE ȘI FUNCȚIILE CNC

Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 a actualizat obiectivele stabilite pentru CNC. Acestea sunt:

1. Îmbunătățirea transparenței, comparabilității și transferabilității calificărilor.
2. Îmbunătățirea capacității de inserție profesională, a mobilității și a integrării sociale a cetățenilor.
3. Contribuirea la modernizarea sistemului de educație și formare profesională.
4. Asigurarea unei mai bune alinieri între învățarea formală, non-formală și informală.
5. Sprijinirea validării rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte de învățare.

Funcțiile CNC:

- definirea nivelurilor de calificare - stabilirea condițiilor de acces la educație și formare, structurarea și corelarea calificărilor naționale.
- furnizarea de informații privind calificările academice și profesionale naționale, inclusiv cele reglementate de norme speciale.
- abordarea nevoilor educaționale individuale prin cultivarea abilităților și atitudinilor necesare pentru integrarea socială și succesul profesional.
- sprijinirea beneficiarilor și a furnizorilor de educație/formare în luarea de decizii informate cu privire la obținerea calificărilor la diferite niveluri de formare.
- facilitarea selectării căilor optime de formare pentru obținerea calificărilor și asigurarea utilizării eficiente a acestora pe piața muncii.

- asistarea autorităților și a furnizorilor de formare prin simplificarea identificării ofertelor de formare printr-un cadru de referință comun.
- îmbunătățirea mobilității academice și profesionale în cadrul sistemului de învățământ și pe piețele forței de muncă naționale și internaționale.
- alinierea educației și formării profesionale la cerințele pieței muncii prin integrarea competențelor și abilităților relevante.
- asigurarea unor mecanisme credibile de asigurare a calității pentru a consolida încrederea în calificările naționale.
- implementarea mecanismelor de validare a calificărilor și competențelor dobândite în contexte formale, non-formale și informale.
- acordarea de calificări pe baza rezultatelor învățării și certificarea acestora prin documente de studiu emise oficial.
- promovarea învățării pe tot parcursul vieții și creșterea flexibilității parcursurilor de formare.
- consolidarea colaborării internaționale în domeniul educației și formării profesionale.

În plus, CNC are rolul de a sprijini conectarea sistemului de educație și formare profesională al țării la sistemele și instrumentele internaționale. Astfel, CNC se aliniază instrumentelor de clasificare a calificărilor, educației și ocupațiilor la nivel național, european și internațional.

Acest lucru se aplică în mod evident relațiilor CNC cu CEC și QF-EHEA, dar include și: [ISCED 2011](#), care clasifică nivelurile de educație; Clasificarea Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM); Clasificarea Europeană a Aptitudinilor/Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor (ESCO); Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO) și Clasificarea Activităților Economice din Republica Moldova, Rev. 2 (CAEM-2).

4. NIVELURI, REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII ȘI CALIFICĂRI

4.1 Structura CNC și descriptorii de nivel

CNC din Moldova are opt niveluri și urmează structura și domeniile CEC:

- Cunoștințe.
- Abilități.
- Competențe.

4.2 Domeniul de aplicare și acoperirea CNC

CNC leagă programele de educație și formare, care conduc la calificări educaționale formale, de nivelurile CNC, descriind, de asemenea, cerințele de evaluare.

- programele de învățământ profesional și tehnic de nivel liceal general corespund nivelurilor 1-3 din CNC.
- programele EFP de nivel liceal corespund nivelului 3 al CNC.
- programele EFP de nivel postliceal corespund nivelului 4 al CNC.
- programele EFP de nivel postliceal non-terțiar corespund nivelului 5 al CNC.

- programele de învățământ superior sunt alocate nivelurilor 6-8 din CNC.

Tipurile de calificări din CNC sunt definite în funcție de nivelul de învățământ, rezultatele specifice ale învățării, scopul și conținutul calificării.

Tipuri de calificări

Niveluri CNC	Calificări
Nivel 1.1	Program de educație specială pentru acumularea de cunoștințe și formarea competențelor de bază necesare pentru îndeplinirea sarcinilor simple (pentru persoanele cu dificultăți severe de învățare – program de educație individualizată/educație specială); durata studiilor: 9 ani
Nivel 1.2	Program de educație și formare pentru adulți; 3-30 credite de studiu
Nivel 2.1	Programul de învățământ general al învățământului liceal, ciclul I - învățământul gimnazial, bazat pe învățământul primar; durata studiilor: 5 ani
Nivel 2.2	Program combinat de învățământ secundar general, ciclul I - învățământ gimnazial și formare profesională (profil artistic, sportiv), bazat pe învățământul primar; durata studiilor: 5 ani
Nivel 2.3	Program de educație și formare pentru adulți, bazat pe certificatul de studii gimnaziale; accesul la program este disponibil și pentru persoanele care nu au absolvit învățământul secundar (9 clase), dar au împlinit vârsta de 16 ani; 3-30 credite de studiu
Nivel 3.1	Programul de învățământ secundar general, ciclul II – învățământ liceal (profil teoretic: profil umanistic și profil real), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent; durata studiilor 3 ani, fără susținerea examenului de bacalaureat
Nivel 3.2	Programul de învățământ secundar general, ciclul II – învățământ liceal (profil teoretic: profil umanistic și profil real), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent; durata studiilor 3 ani, fără a susține examenul de bacalaureat
Nivel 3.3	Formare profesională combinată în meserii conexe și program de învățământ general (parte a învățământului secundar, ciclul II – învățământul liceal), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent, durata studiilor – 3 ani
Nivel 3.4	Formare profesională combinată într-un singur program de învățământ profesional și general (dezvoltarea competențelor-cheie), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent, durata studiilor fiind de 2-3 ani. Accesul la programul de 2 ani, pentru formare într-o meserie, este disponibil pentru persoanele care nu au absolvit învățământul secundar (9 clase), dar au împlinit vârsta de 16 ani
Nivel 3.5	Program de formare profesională într-o singură meserie, pe baza certificatului de studii liceale/documentului de studii echivalent, cu o durată de 1-2 ani
Nivel 3.6	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale, pe baza certificatului de calificare/documentului de studii echivalent; 3-30 credite de studiu
Nivel 3.7	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale legate de profesia inițială de formare profesională, pe baza certificatului de calificare/documentului de studii echivalent; 10 - 30 credite de studiu
Nivel 3.8	Calificare parțială (microcalificare): un program de formare profesională inițială/continuă (desfășurat în diverse contexte), pe baza certificatului de studii gimnaziale/certificatului de studii liceale/certificatului de calificare/documentului de studii echivalent. Accesul la acest program este disponibil și pentru persoanele care nu au absolvit învățământul secundar (9 clase), dar au împlinit vârsta de 16 ani; 5-30 credite de studii
Nivel 4.1	Programul de învățământ secundar general, ciclul II – învățământ liceal, filiera teoretică: profil umanistic și profil științific, pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent; durata studiilor: 3 ani

Niveluri CNC	Calificări
Nivel 4.2	Program de învățământ secundar general, ciclul II – învățământ liceal, filiera profesională (cu profiluri în arte (coregrafie, arte vizuale, artă teatrală, muzică), sport, studii teologice și militare), pe baza certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent; durata studiilor: 3 ani
Nivel 4.3	Program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și formare profesională (asistent educator, coregrafie), pe baza certificatului de studii liceale/documentului de studii echivalent; 60/90 credite de studiu, durata studiilor: 3 ani
Nivel 4.4	Program integrat de învățământ general (parte a programului de învățământ liceal) și formare profesională, pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent, credite minime pentru competențe profesionale; 120, durata studiilor - 4 ani
Nivel 4.5	Program integrat de învățământ general (parte a programului de învățământ liceal) și formare profesională (pentru profilurile Medicină și Farmacie), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent; 180 de credite de studiu, durata studiilor - 5 ani
Nivel 4.6	Program de formare profesională în specializări legate de meseria inițială, pe baza certificatului de calificare (meserii conexe)/documentului de studii echivalent; 120 credite de studiu, durata studiilor 2-3 ani
Nivel 4.7	Program de formare profesională, sub forma unei educații la zi, pe baza certificatului de studii liceale/certificatului de învățământ secundar general/documentului de studii echivalent; 120 de credite de studiu, durata studiilor - 2 ani
Nivel 4.8	Program de formare profesională, sub formă de învățământ cu frecvență, pentru profilurile Medicină și Farmacie, pe baza certificatului de studii liceale/certificatului de învățământ secundar general/documentului de studii echivalent, 180 de credite de studiu, durata studiilor: 3 ani
Nivel 4.9	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 5-30 credite de studiu
Nivel 4.10	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale legate de specialitatea formării profesionale inițiale, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 30 - 60 credite de studiu
Nivel 4.11	Program de specializare: program pentru dezvoltarea/completarea cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-un domeniu restrâns din cadrul programului de formare profesională inițială, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 30 credite de studiu
Nivel 4.12	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare profesională inițială/continuă (desfășurat în diverse contexte), pe baza diplomei de bacalaureat/diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 5-60 credite de studiu
Nivel 5.1	Program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și formare profesională (în domeniul educației Pedagogie și științe ale educației), pe baza certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent, durata studiilor - 4 ani, 120 credite de studiu
Nivel 5.2	Program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și formare profesională (în domeniul educației Sănătate), pe baza pe certificatului de studii gimnaziale/documentului de studii echivalent, durata studiilor - 5 ani, 180 credite de studiu
Nivel 5.3	Program de formare profesională, pe baza diplomei de bacalaureat/diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 120/180 credite de studiu, durata studiilor 2-3 ani
Nivel 5.4	Perfecționare, actualizare/finalizare a programului de competențe profesionale, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 5-30 credite de studiu
Nivel 5.5	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale legate de specialitatea formării profesionale inițiale, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 30 - 60 credite de studiu

Niveluri CNC	Calificări
Nivel 5.6	Program de specializare: program pentru dezvoltarea/completarea cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-un domeniu restrâns de formare profesională inițială de specialitate, pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 5+30 credite de studiu
Nivel 5.7	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare profesională inițială/continuă (desfășurat în diverse contexte), pe baza diplomei de studii profesionale/documentului de studii echivalent; 5-60 credite de studiu
Nivel 6.1	Program de formare pentru competențe transversale, intersectoriale și profesionale, pe baza diplomei de bacalaureat/diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, o specialitate; 180-240 credite de studiu
Nivel 6.2	Program de formare pentru competențe transversale, intersectoriale și profesionale, în dublă specializare (științe ale educației, filologie, științe militare), pe baza diplomei de bacalaureat/diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent; 240 credite de studiu
Nivel 6.3	Program de perfecționare, actualizare/completare a competențelor profesionale, pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent; 5-30 credite de studiu
Nivel 6.4	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale legate de specialitatea formării profesionale inițiale, pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent; 60 - 120 credite de studiu
Nivel 6.5	Program de specializare: program pentru dezvoltarea/completarea cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-un domeniu restrâns de formare profesională inițială, pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent, 5-30 credite de studiu
Nivel 6.6	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare profesională inițială/continuă (desfășurat în diverse contexte), pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent; 5-60 credite de studiu
Nivel 7.1	Program de masterat profesional – formare/consolidarea competențelor profesionale într-unul sau mai multe domenii de formare profesională, pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent; 90/120 credite de studiu
Nivel 7.2	Program de masterat științific – formare aprofundată într-un domeniu științific și dezvoltarea competențelor necesare pentru producerea de cunoștințe științifice originale, pe baza diplomei de licență/documentului de studii echivalent; 90/120 credite de studiu
Nivel 7.3	Program integrat (ciclurile I și II de învățământ superior), pe baza diplomei de bacalaureat/diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, cel puțin 300 de credite de studiu (stomatologie și farmacie) cu o durată de 5 ani și 360 de credite de studiu (medicină, medicină veterinară, arhitectură), cu o durată de studii de 6 ani
Nivel 7.4	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă în competențe specifice/inovatoare, completarea/aprofundarea calificării (desfășurat în diverse contexte), pe baza diplomei de licență; 5-60 credite de studiu
Nivel 8.1	Program doctoral științific – formare în domeniul cercetării, dezvoltării, inovării și producției de cunoștințe științifice originale, pe baza diplomei de masterat/diplomei de învățământ superior integrat/actului de studii echivalent; 180 de credite de studiu, cu susținerea tezei de doctorat
Nivel 8.2	Program doctoral profesional/vocațional – formare în domeniul cercetării, dezvoltării, inovării și producției de cunoștințe științifice originale într-un domeniu profesional, pe baza diplomei de masterat/diplomei de învățământ superior integrat/actului de studii echivalent; 180 de credite de studiu, cu susținerea tezei de doctorat
Nivel 8.3	Program doctoral industrial – formare în domeniul cercetării, dezvoltării, inovării și producției de cunoștințe științifice originale într-un sector industrial, pe baza diplomei de masterat/diplomei de învățământ superior integrat/actului de studii echivalent; 180 de credite de studiu, cu susținerea tezei de doctorat

Niveluri CNC	Calificări
Nivel 8.4	Program postdoctoral; durată de până la 3 ani

Sursă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC)

CNC este deschis și include deja calificări din educația non-formală, calificări internaționale, calificări parțiale și microcertificări. Codul educației nr. 152/2014, Hotărârile Guvernului nr. 330/2023 și 222/2024 definesc calificările parțiale (microcalificări), calificările internaționale, modulul/unitatea de studiu și caracteristicile acestora pentru fiecare nivel al CNC.

Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 definește procesul de includere a calificărilor în CNC. Calificările trebuie să îndeplinească anumite criterii, care includ diverse căi de obținere a calificării, inclusiv prin VNFIL; relevanța pentru piața muncii; și acumularea și transferul de credite.

4.3 Utilizarea și reînnoirea rezultatelor învățării și a standardelor

Rezultatele sunt utilizate în calificări, standarde de calificare, standarde ocupaționale și programe.

Formularea rezultatelor este, în mod firesc, mai generică la nivel de program, devenind mai detaliată la nivel de standard și modul/unitate.

Conform [Hotărârii Guvernului nr. 678/2020](#) privind aprobarea Metodologiei pentru elaborarea standardelor ocupaționale, standardele ocupaționale constituie baza pentru elaborarea standardelor de calificare pentru [programele de formare profesională](#) de nivelurile 3, 4 și 5 ale CNC.

Standardele de calificare sunt documentul de bază pe baza căruia furnizorii de educație elaborează și oferă programe care conduc la obținerea unei calificări la un anumit nivel CNC. Standardul de calificare este elaborat în conformitate cu cerințele pieței naționale a muncii (standard ocupațional/de competență), standardele ocupaționale internaționale specifice, recomandările actuale ale asociațiilor sectoriale/specializate internaționale și bunele practici în domeniu.

Definiția rezultatelor specifice ale învățării la nivelul unui program de studiu pentru o calificare se bazează pe domeniile ESCO și ISCO; Nomenclatura domeniilor de formare profesională; nivelurile ISCED și CNC/CEC; rezultatele învățării din standardul (standardele) de calificare relevant(e); și rezultatele învățării profesionale.

Conform [HG nr. 222/2024](#), formarea profesională inițială și continuă a adulților în contextul educației formale este organizată în mod distinct pe niveluri CNC și ocupații/meserii/specializări, ținând seama de nevoile angajatorilor, de competențele generale ale adulților, de cerințele funcțiilor pe care le îndeplinesc și de posibilitățile lor de promovare sau angajare.

Liniile directoare elaborate pentru implementarea standardelor în vederea sprijinirii elaborării programelor de învățământ, evaluării și formulării rezultatelor învățării includ:

- [Metodologia de implementare a standardelor de calificare de către instituțiile de învățământ profesional și superior](#) (2021).
- [Ghid metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării](#) (2022).
- [Orientări metodologice pentru elaborarea procedurii de evaluare a calificărilor](#) (2020).

4.4 Asigurarea calității calificărilor

Calificările tuturor nivelurilor CNC sunt definite în [standardele de calificare](#). Acestea ar trebui să se refere la competențele profesionale și generale/cheie specificate în standardele ocupaționale sau profilurile ocupaționale (pentru calificările EFP) sau în standardele de competență (pentru calificările din învățământul superior). Rezultatele învățării ar trebui să corespundă, de asemenea, descriptorilor relevanți ai nivelului de calificare din cadrul CNC.

Elaborarea, revizuirea și aprobarea standardelor de calificare se realizează în conformitate cu [metodologia](#) adoptată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC). Standardele de calificare sunt elaborate de grupurile de lucru ale MECC, cu participarea reprezentanților partenerilor sociali și ai instituțiilor de învățământ. Acestea trebuie să îndeplinească cerințele descriptorilor de nivel CNC relevanți, să fie validate de comitetul sectorial corespunzător și de ministerul de resort și aprobate de MECC pe baza deciziei Consiliului Național pentru Calificări. Calificările EFP sunt elaborate pe baza standardelor ocupaționale.⁴.

Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 precizează că Consiliul Național pentru Calificări este un organism consultativ în subordinea MECC, responsabil cu dezvoltarea CNC și a politicilor publice pentru dezvoltarea capitalului uman.

Consiliul oferă expertiză în domeniul politicilor publice legate de dezvoltarea RNC, standardelor de calificare și calificărilor necesare pentru pregătirea unei forțe de muncă competitive, capabile să funcționeze eficient într-o societate bazată pe cunoaștere, în continuă evoluție.

Consiliul este compus din 15 membri:

- 3 reprezentanți ai autorităților publice responsabile cu calificările: 1 din Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; 1 din Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 1 din Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.
- 3 furnizori de educație și formare, care acoperă împreună diferite niveluri de educație.
- 1 reprezentant al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, ANACEC.
- 1 reprezentant al Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare, ANCE.
- 1 reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, CCI.
- 1 reprezentant al alianței comitetelor sectoriale de formare profesională.
- 1 reprezentant al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, ANOFM.
- 1 reprezentant al Consiliului Economic din cadrul Primului Ministru.
- 1 reprezentant al Asociației Întreprinderilor Mici și Mijlocii (IMM).
- 1 reprezentant al Asociației Investitorilor Străini sau al partenerilor străini de dezvoltare care implementează proiecte în domeniul educației și formării profesionale.
- 1 reprezentant al Consiliului Național al Tineretului din Republica Moldova.

Mandatul Consiliului:

- asigurarea dialogului între părțile interesate: instituții de educație și formare profesională la toate nivelurile, autorități centrale specializate, sectorul de afaceri, comitete sectoriale pentru formare profesională, sindicate și organizații neguvernamentale, în scopul elaborării și actualizării standardelor de calificare.
- aprobarea standardelor de calificare noi și revizuite și verificarea atribuirii corecte a nivelurilor CNC programelor care conduc la dobândirea calificărilor și la eliberarea documentelor de studiu aferente.
- furnizarea de evaluări de specialitate privind compatibilitatea calificărilor CNC cu Cadrul European al Calificărilor (CEC).
- participarea la elaborarea cadrului normativ și metodologic.

⁴ Art. 66, Codul educației.

- contribuirea la elaborarea de studii, analize și previziuni privind cererea de calificări și competențe, precum și relevanța calificărilor.
- participarea la planificarea și dezvoltarea capitalului uman în conformitate cu strategia națională de dezvoltare a Republicii Moldova, strategiile de dezvoltare regională și strategiile de dezvoltare sectorială.
- monitorizarea implementării CNC în conformitate cu cadrul de referință normativ și principiile CEC, pentru a-l adapta mai bine la nevoile educaționale ale societății și ale pieței muncii.
- contribuirea la elaborarea planului de dezvoltare și implementare a CNC; identificarea necesității unor noi calificări; și formularea de concepte pentru modernizarea educației și formării profesionale.
- monitorizarea dezvoltării cadrelor de calificări la nivel european și internațional și facilitarea transferului de bune practici și modele în practica națională în ceea ce privește dezvoltarea, implementarea și gestionarea CNC.
- desfășurarea altor activități relevante pentru dezvoltarea și implementarea CNC.

Calificările EFP sunt elaborate pe baza standardelor ocupaționale.

Trebuie elaborate standarde profesionale pentru ocupațiile incluse în Clasificatorul Ocupațiilor. Comitetele sectoriale elaborează standardele ocupaționale, care sunt apoi validate și aprobate de ministerul de resort sau de autoritatea administrativă centrală competentă, în conformitate cu [Metodologia de elaborare a standardelor ocupaționale](#).

Standardele de calificare definesc, de asemenea, cerințele pentru evaluarea și acordarea calificărilor în conformitate cu CNC. Calificările sunt acordate de instituții de învățământ acreditate. Atât acreditarea instituțională, cât și acreditarea programelor sunt obligatorii. Evaluările externe sunt efectuate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) sau de o agenție de asigurare a calității înscrisă în Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EQAR).⁵ Standardele de acreditare impun ca programele educaționale să corespundă nivelului CNC relevant.

5. ARANJAMENTE INSTITUȚIONALE ȘI IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

5.1 Guvernanța și aranjamentele instituționale pentru CNC

Din 2017, organismul responsabil cu coordonarea și supravegherea generală a CNC este Direcția Cadrului Național al Calificărilor, o divizie a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Această direcție este responsabilă de elaborarea, implementarea, monitorizarea și actualizarea CNC. De asemenea, asigură faptul că CNC este conceput și actualizat în conformitate cu politicile europene în acest domeniu, CEC și QF-EHEA.

Divizia CNC acționează în calitate de:

- Punct național de coordonare pentru CEC.
- Punct național de informare și coordonare pentru rețeaua ENIC-NARIC.
- Centru Național Europass.

⁵ [Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - EQAR](#)

- Punct Național de Contact pentru Recunoașterea Calificărilor.

De asemenea, acționează ca ENIC-NARIC al țării, analizând calificările străine în scopul recunoașterii.

5.2 Rolurile și funcțiile actorilor și părților interesate

Ministerul Muncii și Protecției Sociale servește drept punct național de contact pentru informare și comunicare privind Clasificarea Europeană a Aptitudinilor/Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor (ESCO).

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) coordonează, monitorizează și asigură finanțarea elaborării standardelor ocupaționale, în timp ce ministerele de resort și autoritățile administrative centrale sunt responsabile de validarea și aprobarea acestora. MSMPS este principalul actor în elaborarea politicilor privind piața muncii și în anticiparea și corelarea cererii și ofertei de competențe. Realizează o prognoză pe termen mediu a pieței muncii și revizuieste clasificarea ocupațiilor.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), subordonată MHLSP, elaborează previziuni anuale pe termen scurt privind piața muncii și realizează sondaje în rândul angajatorilor pentru a identifica cerințele de forță de muncă și deficitul de forță de muncă.

Comitetele sectoriale au fost instituite prin lege pentru a promova parteneriatul social în domeniul EFP. Acestea sunt asociații cu statut juridic, înființate pe bază voluntară de către angajatori și asociații sindicale din sectorul economic respectiv. Principalele lor funcții și responsabilități includ:

1. îmbunătățirea comunicării și cooperării între partenerii sociali, precum și între partenerii sociali și autoritățile publice; și contribuția la dezvoltarea cadrului de reglementare al EFP, inclusiv evaluarea și certificarea competențelor.
2. inițierea, coordonarea și participarea la elaborarea și revizuirea standardelor ocupaționale.
3. participarea la elaborarea și actualizarea calificărilor.
4. participarea la elaborarea CNC.
5. sprijinirea și promovarea implementării formării și evaluării bazate pe competențe.
6. delegarea reprezentanților pentru a participa la examenele de calificare, certificarea competențelor dobândite în contexte formale, non-formale sau informale.
7. formularea de propuneri pentru actualizarea clasificării ocupațiilor.
8. angajarea în analize și anticiparea nevoilor de competențe.
9. susținerea programelor de învățământ EFP modular sau bazate pe discipline.

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) este responsabilă de evaluarea externă și acreditarea instituțiilor și programelor de învățământ la toate nivelurile de învățământ, inclusiv învățământul continuu. Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) ajustează standardele de acreditare, criteriile de evaluare și indicatorii de performanță pentru evaluarea externă în conformitate cu principiile de asigurare a calității calificărilor conform Cadrului European al Calificărilor, în scopul autorizării provizorii și acreditării programelor de studiu și instituțiilor.

Elaborează și revizuieste periodic metodologiile de evaluare, standardele de acreditare, standardele naționale de referință și indicatorii de performanță utilizați în asigurarea și evaluarea calității. Consiliul de administrație al agenției include reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior și EFP, un reprezentant al studenților și un reprezentant al mediului de afaceri.

6. RECUNOAȘTEREA ȘI VALIDAREA ÎNVĂȚĂRII ANTERIOARE

6.1 Recunoașterea și validarea învățării non-formale și informale și a parcursurilor de învățare

Cadrul de reglementare pentru Validarea învățării non-formale și informale (VNFIL) a fost stabilit de MECC în 2019. Conform [Regulamentul MECC privind validarea educației non-formale și informale](#), validarea este efectuată de instituțiile de EFP și numai în raport cu programele lor acreditate.

Regulamentul stabilește cerințele pentru procesul VNFIL, comisia de evaluare și evaluatori. Comisia de evaluare este formată din cel puțin 3 membri și poate include reprezentanți ai instituției de EFP, experți delegați de ministerul competent, comitetul sectorial sau Camera de Comerț și Industrie. Procesul VNFIL trebuie să îndeplinească cerințele standardului ocupațional relevant.

Măsurile de validare oferă acces la calificările incluse în CNC, permit cursanților să obțină credite/scuturi pentru o calificare sau conduc la o calificare parțială sau completă.

Actele juridice adoptate în 2023 și, respectiv, în 2022 permit [centrelor de validare](#) să evalueze candidații în vederea acordării calificărilor pentru competențe profesionale corespunzătoare calificărilor de nivel 6, precum și de nivelurile 3, 4 și 5.

O necesitate specială este validarea competențelor dobândite în străinătate de către migranții care se întorc în țară. Proiectul de înfrățire al UE, aflat în curs de desfășurare, a abordat această dimensiune.

6.2 Sisteme de credite

În învățământul superior se utilizează Sistemul European de Acumulare și Transfer al Creditelor de Studii (ECTS). Un an universitar corespunde la 60 de credite ECTS, astfel încât:

- pentru primul ciclu, la nivelul 6 al CNC, programele au între 180 și 240 de credite ECTS.
- în al doilea ciclu, la nivelul 7 al CNC, programele variază între 90 și 120 ECTS, sau între 300 și 360 ECTS pentru programele integrate în medicină, medicină veterinară și arhitectură.

În învățământul EFP postliceal și postliceal non-terțiar, se aplică [sistemul de creditare](#) bazat pe ECVET⁶. Instituțiile de învățământ superior pot recunoaște până la 60 de credite de învățământ EFP.

7. IMPLEMENTAREA ȘI IMPACTUL CNC

7.1. Etapa de implementare

CNC-ul Moldovei se află în faza operațională.

Guvernanța este stabilă, calificările incluse în CNC și înregistrate respectă o metodologie definită și prezintă, pentru majoritatea tipurilor de calificări, un nivel CNC pe certificatele asociate. Standardele ocupaționale, standardele de calificare și alte instrumente bazate pe rezultate stau la baza elaborării calificărilor și a programelor de studiu.

Hotărârea Guvernului din 2023 privind CNC a inclus Foaia de parcurs pentru operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor în convergență cu Cadrul European al Calificărilor pentru Învățarea pe

⁶ Regulamentul-cadru privind organizarea studiilor EFP postliceale și postliceale non-terțiare pe baza sistemului de transfer de credite, aprobat prin Ordinul MESR nr. 234 din 25 martie 2016.

Tot Parcursul Vieții (2023-2027). Acesta prezintă obiectivele, acțiunile strategice și calendarul activităților pentru implementarea CNC.

Standardele de calificare definesc calificările în termeni de rezultate ale învățării. Cu toate acestea, dezvoltarea de noi calificări și actualizarea celor existente reprezintă în continuare o provocare. Până în prezent, doar câteva calificări dezvoltate s-au bazat pe standarde ocupaționale. Până în prezent, au fost elaborate 33 de standarde ocupaționale.

7.2 Indicarea nivelurilor CNC/CNR

Nivelurile CNC sunt acum indicate pe certificatele eliberate pentru majoritatea tipurilor de calificări din CNC, inclusiv doctorate, certificate de perfecționare profesională, certificate de competență profesională, certificate de specializare, calificări parțiale/microcertIFICATE etc. Același lucru este valabil și pentru suplimentul la diplomă/certificatul de calificare și în Registrul Național al Calificărilor.

MECC se află în proces de aprobare a Cadrelor Sectoriale de Calificări pentru Domeniile Educației, TIC și Sănătății, care sunt în prezent în curs de consultare publică.

7.3 Diseminarea CNC

- Nu s-a desfășurat nicio campanie națională și nicio acțiune amplă de sporire a nivelului de conștientizare. Au fost organizate ateliere, de exemplu cu reprezentanți ai tuturor autorităților publice, pentru a mapa cadrul de reglementare sectorial primar și secundar și pentru a armoniza calificările sectoriale în corelație cu CNC.
- Evenimentele de promovare a apelurilor Erasmus acoperă CNC și dezvoltarea calificărilor și standardelor.
- MECC a organizat sesiuni informative pentru profesori privind elaborarea programelor de învățământ și a standardelor de calificare în corelație cu descriptorii nivelurilor CNC.

7.4 Baze de date și registre privind calificările

Moldova dispune de un registru funcțional al calificărilor, [Registrul Național al Calificărilor](#) (RNC) care conține 324 de calificări. În plus, sunt enumerate standardele și programele de calificare, împreună cu furnizorii de programe de studiu pe niveluri de calificare - calificări de învățământ superior la nivelurile 6-8 ale CNC; calificări de învățământ profesional tehnic la nivelurile 3-5; și calificări pentru formare profesională continuă la nivelurile 1-7.

Numai programele de studii și de formare profesională care au fost acreditate sau autorizate provizoriu de organisme de evaluare externe desemnate oficial sunt înregistrate în CNC.

Câmpurile de informații pentru înregistrarea calificărilor în RNC sunt aliniate/adaptate la recomandările CEC, pentru a asigura comparabilitatea calificărilor naționale și internaționale și interoperabilitatea cu instrumentele europene de calificare. Fișa cu elementele câmpurilor de date recomandate pentru publicarea electronică a informațiilor în Registrul Național al Calificărilor include toate elementele din Anexa VI la Recomandarea CEC și câteva câmpuri suplimentare.

Registrul a fost actualizat în 2024 în conformitate cu variantele revizuite aduse nomenclaturilor specializărilor din domeniul EFP, calificărilor din învățământul profesional postliceal și postliceal non-terțiar, precum și domeniilor de studiu din învățământul superior.

Registrul calificărilor este conectat la Sistemul de informații privind gestionarea educației, Registrul Standardelor Ocupaționale și Clasificarea Ocupațiilor.

Datele din Registrul Național al Calificărilor sunt în limba română, iar unele date, cum ar fi standardele de calificare pentru învățământul superior, vor fi disponibile în curând în limbile engleză și rusă.

Nu este încă conectat la Europass.

7.5 Utilizare pentru recunoașterea calificărilor străine

Moldova a ratificat Convenția de recunoaștere de la Lisabona⁷ în 1999 și Convenția globală privind recunoașterea calificărilor în învățământul superior în 2024. Direcția CNC din cadrul MECC găzduiește Centrul Național de Informare, care este membru al [rețelei ENIC-NARIC](#). Țara încheie acorduri bilaterale și multilaterale privind recunoașterea reciprocă a calificărilor.

Direcția CNC acționează și în calitate de Centru Național Europass.

7.6 Orientare și consiliere profesională

[Portalul](#) Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) oferă descrieri ale ocupațiilor, inclusiv informații despre calificările necesare, furnizorii de formare profesională, competențele, tendințele de pe piața muncii și salariile medii, și face legătura între aceste date și posturile vacante disponibile publicate pe [portalul](#) de căutare a locurilor de muncă al ANOFM.

7.7 Sporirea nivelului de conștientizare și utilizarea CNC

Profesioniștii din domeniul asigurării calității, furnizorii de educație și formare profesională și alți specialiști din domeniul educației/pieței muncii au o cunoaștere destul de bună a CNC, având în vedere longevitatea relativă a cadrului și implicarea MECC a acestor actori. Furnizorii contribuie, de exemplu, la elaborarea standardelor de calificare.

Cursanții pot confunda uneori nivelurile CNC cu cele din ISCED⁸, un clasificator pentru nivelurile sistemului educațional, de exemplu, liceal etc.

În general, angajatorii au un nivel moderat de conștientizare, fiind implicați în CNC în anumite cazuri în care se alătură comitetelor sectoriale și acționează ca dezvoltatori și validatori ai standardelor de calificare.

Profesioniștii sau personalul din domeniul orientării profesionale și al serviciilor de ocupare a forței de muncă vor avea o expunere variabilă la CNC în funcțiile lor respective. Paginile lor web și alte servicii pot face referire la nivelurile CNC și calificările adecvate legate de cariere sau posturi vacante.

7.8 Monitorizarea și evaluarea CNC

Nu s-a efectuat nicio evaluare.

7.9 Impactul CNC

Impactul principal al CNC a fost contribuția sa la trecerea calificărilor la o abordare bazată pe rezultate. În toate sectoarele sistemului de educație și formare, calificările, standardele, programele de învățământ și evaluarea sunt din ce în ce mai mult orientate către proiectarea și implementarea în funcție de rezultate.

⁷ [Convenția de recunoaștere de la Lisabona - Învățământ superior și cercetare](#)

⁸ [Clasificarea internațională standard a educației \(ISCED\) | UNESCO UIS](#)

Prin alinierea sporită la CEC, CNC sprijină, de asemenea, aplicarea principiilor, sistemelor și instrumentelor UE în educația națională.

Registrul a făcut calificările mai vizibile și mai accesibile.

8. RAPORTAREA LA CEC

8.1 Raportarea la cadrele regionale

Moldova este membră a Procesului de la Bologna din 2005 și s-a alăturat procesului CEC în 2023. Nu și-a certificat încă CNC în raport cu QF-EHEA și nu s-a raportat încă la CEC.

Realizarea și finalizarea acestor procese va permite corelarea calificărilor din Moldova cu cele din alte țări europene care sunt deja autocertificate și/sau raportate. Aceste alinieri ar sprijini atât recunoașterea calificărilor moldovenești obținute în străinătate de proprii cetățeni, cât și a calificărilor acordate de instituțiile din aceste alte țări europene cetățenilor moldoveni la întoarcerea în țară.

8.2 Sprijinul din partea donatorilor internaționali

Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământ și Cercetare (ANACEC) este membru afiliat al Asociației Europene de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ENQA) și membru cu drepturi depline al Rețelei Central-Est Europene a Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (CEENQA).

Proiectul de înfrățire finanțat de UE „Îmbunătățirea calității și eficacității sistemului de educație și formare profesională (EFP)” a fost lansat în 2019. Principalele obiective ale proiectului sunt:

- consolidarea capacităților instituționale și operaționale și a competențelor personalului ANACEC.
- continuarea implementării CNC în Moldova.
- dezvoltarea capacităților pentru o cooperare eficientă între furnizorii de EFP și sectorul privat.
- încurajarea profesorilor din învățământul EFP din centrele de excelență să devină multiplicatori prin formare pedagogică.

ETF sprijină testarea interoperabilității CNC cu platforma Europass, ESCO și Modelul European de Învățare.

9. REFLECȚII ȘI PLANURI DE VIITOR

Factorii care au contribuit până în prezent la realizarea CNC includ coordonarea instituțională, prin înființarea Direcției Naționale pentru Calificări în cadrul MECC.

Elaborarea standardelor de calificare și a standardelor ocupaționale pentru programe și calificări, precum și trecerea la rezultatele învățării au jucat un rol esențial în modernizarea calificărilor. În mod similar, adoptarea și aplicarea unor instrumente precum sistemul de credite și registrul calificărilor pun în practică CNC pentru utilizarea de către cursanți și cetățeni.

Au fost instituite mecanisme de coordonare pentru a se asigura că calificările sunt dezvoltate în conformitate cu piața muncii. Angajatorii și alte părți interesate sunt implicați prin intermediul comitetelor sectoriale.

În schimb, până în prezent, există mai multe obstacole sau probleme care trebuie abordate.

Deși comitetele sectoriale sunt active, nu toate sectoarele industriale sunt reprezentate și, prin urmare, nu au o contribuție oficială la CNC și la standardele asociate. Comitetele existente trebuie să crească numărul standardelor ocupaționale pentru noile calificări profesionale.

Deși CNC este funcțional, există un registru, sunt în vigoare procese pentru elaborarea standardelor etc., există încă o anumită fragmentare între instrumentele necesare pentru operaționalizarea sa – transferul creditelor/orelor de la un program sau nivel de calificare la altul, organizarea și recunoașterea părților din calificări, recunoașterea studiilor sau competențelor anterioare, recunoașterea studiilor non-formale și informale la nivelul învățământului superior și general etc.

În afara celor mai implicați în CNC, gradul de conștientizare a publicului este scăzut.

Rezultă că unele priorități sunt:

- instituționalizarea platformei de dialog cu părțile interesate și extinderea comitetelor la sectoarele nereprezentate.
- actualizarea sistemului de asigurare a calității calificărilor în conformitate cu principiile CEC.
- comunicarea și creșterea vizibilității CNC.
- raportarea CNC la CEC și autocertificarea la QF-EHEA.

ABREVIERI

ANACEC	Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
CEENQA	Rețeaua Central-Est Europeană a Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
CNC	Cadrul Național al Calificărilor (Moldova)
ECTS	Sistemul European de Acumulare și Transfer al Creditelor de Studii
ELM	Modelul European de Învățare
ENQA	Asociația Europeană de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
CEC	Cadrul European al Calificărilor
EQAR	Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
ESCO	Clasificarea Europeană a Aptitudinilor/Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor
ETF	Fundația Europeană de Formare
UE	Uniunea Europeană
HE	Învățământul superior
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
RNC	Registrul Național al Calificărilor
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
CNC	Cadrul Național al Calificărilor
QF-EHEA	Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior
EFP	Educație și formare profesională
VNFIL	Validarea învățării non-formale și informale

BIBLIOGRAFIE

Fundația Europeană de Formare (ETF), 2024, *Key policy developments in education, training and employment at: [Country Fiche Moldova 2024 EN web.pdf](#)*

Fundația Europeană de Formare (ETF), Validation of non-formal and informal learning, country report – Moldova 2023, Torino 2024. Disponibil la: Validation of non-formal and informal learning – Moldova | ETF

Mai multe informații

Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

<http://www.anacip.md/index.php/en/>